

Investigating the Impact of Money Laundering on Corruption (Case Study: West Azerbaijan Governorate)

Abstract

The statistics provided on the phenomenon of money laundering and corruption and corruption as an important risk for communities, show that the situation in Iran in terms of money laundering control and prevention of corruption is unfavorable. The purpose of this study is to investigate the effect of money laundering on corruption in the governorate of West Azerbaijan. This research is a descriptive and survey research in terms of applied purpose and nature and method. The statistical population in this study is: West Azerbaijan Governor's Office staff and 148 people as a statistical sample, through Morgan table and by simple random sampling method was selected. In this study, standard questionnaires related to variables were used to collect data and measure research variables. To analyze the data, in the context of inferential statistics using SPSS software, and to test the hypotheses, Kolmogorff-Smirnov, Pearson r and regression tests were used. The results of the test showed research hypotheses; Money laundering has a positive and significant effect on corruption. also; Money laundering has a significant and positive effect on bribery, embezzlement, partisanship and nepotism as one of the dimensions of corruption. Finally, proposals were made to combat money laundering and corruption.

Keywords:

Money laundering, corruption, embezzlement, nepotism, partisanship.

بررسی تاثیر پولشویی بر فساد اداری (مورد مطالعه: استانداری آذربایجان غربی)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۱۸

محمد ابراهیم شمس ناتری^۱

فرشاد گل میرزایی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۶/۱۱

۱. چکیده

آمارهای ارائه شده در رابطه با پدیده پولشویی و فساد اداری و مالی به عنوان یک خطر مهم برای جوامع، نشان میدهند که وضعیت ایران در زمینه کنترل پولشویی و پیشگیری از فساد اداری نامساعد است. هدف این پژوهش، بررسی تاثیر پولشویی بر فساد اداری در استانداری آذربایجان غربی میباشد. این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و ماهیت و روش، از نوع تحقیقات توصیفی و پیمایشی می باشد. جامعه آماری در این تحقیق عبارتند از: کارکنان استانداری آذربایجان غربی و ۱۴۸ نفر به عنوان نمونه آماری، از طریق جدول مورگان و با روش نمونه گیری نیز تصادفی ساده انتخاب گردید. در این پژوهش برای گردآوری داده ها و سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه های استاندارد در رابطه با متغیرها استفاده گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، در چاقوب آمار استنباطی با استفاده از نرم افزار SPSS، و به منظور آزمون فرضیه ها، از آزمون کولموگورف اسمیرنوف، آپیرسون و رگرسیون استفاده شد. نتایج آزمون فرضیات تحقیق نشان داد؛ پولشویی بر فساد اداری تاثیر مثبت و معناداری دارد. همچنین؛ پولشویی بر رشوه، اختلاس، پارتی بازی و خویشاوندسالاری به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معنادار و مثبت دارند. در نهایت پیشنهاداتی برای مبارزه با پولشویی و فساد اداری ارائه گردید.

واژگان کلیدی: پولشویی، فساد اداری، اختلاس، خویشاوندسالاری، پارتی بازی.

^۱دانشیار، گروه جزا و جرم شناسی، دانشگاه تهران فارابی قم، ایران

^۲دانشجوی دکتری، جزا و جرم شناسی، دانشگاه تهران پردیس کیش، ایران (نویسنده مسئول)

فساد اداری تا حد زیادی متأثر از نظامهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و قضایی است و متقابلاً بر مشروعیت نظام سیاسی، کارایی نظام اداری و مطلوبیت نظام اجتماعی ضربات مهلکی وارد می‌آورد. فرزند ناخواسته برخی از فرایندهای اداری، یعنی فساد اداری، به عنوان یکی از مهمترین و اصلی‌ترین مشکلاتی است که امروزه گریبان‌گیر بسیاری از سازمانها و جوامع است؛ این پدیده شوم دارای مصادیق متفاوتی است که در یک دسته بندی کامل از مرکز جهانی مبارزه با فساد اداری عبارت اند از رشوه، اخاذی، تقلب، کلاهبرداری، تبانی، سوءاستفاده از قدرت، اختلاس و پولشویی.^۱ پولهای کثیف ناشی از اعمال خلاف به پولهای تمیز تبدیل گردیده و در بدنه اقتصاد جایگزین می‌شود.^۲

هدف اصلی این تحقیق بررسی تاثیر پولشویی بر فساد اداری در استانداردی آذربایجان غربی می‌باشد؛ همچنین سوال اصلی در این تحقیق اینست که، پولشویی بر فساد اداری در استانداردی آذربایجان غربی چه تاثیری دارد؟

۳. ضرورت و اهمیت تحقیق

مسئله فساد اداری همیشه از مسائل قابل توجه جامعه و دولت مردان بوده و یک امر اجتناب‌ناپذیر است. برای مبارزه با این معضل اجتماعی باید راه‌های قانونی پیش‌بینی شود و از طریق قانون و برخورد قانونی می‌توان مانع از رشد فساد اداری شد. قانون رسیدگی به تخلفات اداری و آیین‌نامه اجرایی آن است که به موجب این قانون به تخلفات اداری رسیدگی می‌شود.^۳ اگر در حین رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان متوجه شوند جرمی هم به وقوع پیوسته آن دستگاه رسیدگی‌کننده که معمولاً یک نهاد اداری است، موظف است به دادسرا و دادستان عمومی اعلام جرم کند. در طول چند سال اخیر، برنامه‌های ضد فساد در ایران عمدتاً بر اصلاح مدیریت دولتی و مدیریت امور مالی عمومی متمرکز بوده اند، اما به نظر اندیشمندان و حتی عامه مردم، فساد اداری در ایران بیش از پیش افزایش یافته است.^۴

ضرورت و اهمیت تحقیق بررسی تاثیر پولشویی بر فساد اداری در پرواضح و آشکار است. این تحقیق به دنبال ارائه راهکارها و پیشنهاداتی به منظور مقابله با پول شویی و به تبع آن مقابله با فساد اداری می‌باشد.

۴. مفهوم پولشویی

پولشویی یا تطهیر دارایی، فرآیند تبدیل و مخفی نمودن منشاء نامشروع و غیر قانونی دارایی و درآمدهای حاصل از ارتکاب جرم است. به نحوی که دارایی دارای ظاهر قانونی گردند. به طور کلی عمل تبدیل و مخفی داشتن در پولشویی امری حیاتی شمرده می‌شود به عبارت دیگر موضوع عبارت است از مبهم نمودن منشاء دارائیهایی که

^۱ معدنی، جواد، حسین پور، داود، تدوین الگوی مبارزه با پولشویی با استفاده از رویکرد خط مشی گذاری، فصل نامه علمی مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی، دوره ۹، شماره ۳۰، بهار (۱۳۹۸)، ص ۱۵

^۲ یاری فرد، رسول و نوریان، سارا؛ فساد مالی و پولشویی، چهارمین کنفرانس بین المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت اقتصاد و حسابداری، ۱۹ تیر ۱۳۹۵، برلین، آلمان، (۱۳۹۵)، ص ۸۷

^۳ همان، ۹۵

^۴ دانایی فرد، حسن؛ چالشهای مدیریت دولتی در ایران، چاپ دهم. تهران: انتشارات سمت، (۱۳۹۵)، ص ۱۱۳

از طریق غیر قانونی تحصیل گردیده با گذراندن آنها از میان یک رشته از عملیات های مالی تا جانی که این دارائیها به تحصیل درآمدهای با منشاء قانونی دوباره نمایان گردد.^۱

۵. تاثیر جرم پولشویی بر فساد اداری

گفتار اول: تاثیرات پولشویی در بخش گمرک

تاثیرات پولشویی در بخش گمرک دیر زمانی است در همه کشورهای دنیا نقش عمده ای در درآمد های دولت، تنظیم تجارت خارجی و تسهیلات و گسترش بازرگانی، حمل و نقل و .. ایفا می کند حقوق و عوارض گمرکی در بسیاری از کشورهای دنیا، عاملی بسیار مهم در تامین هزینه های کشور بوده و می تواند به تنظیم سیاستهای داخلی. پولشویی در گمرک از طریق قاچاق کالا انجام می شود. در اصطلاح گمرک و سایر دستگاههای صوری دولت، منظور از قاچاق، گریزاندن کالا از پرداخت مالیات و عوارض به دولت است و به وجوه حاصل از آن پول سیاه اطلاق می شود.^۲

گفتار دوم: تاثیرات پولشویی در بخش فرار مالیاتی

فرار مالیاتی، یکی از مصادیق فساد مالی و پولشویی در نظام مالیاتی بوده و به هرگونه تلاش غیرقانونی برای پرداخت نکردن مالیات مانند ندادن اطلاعات لازم در مورد عواید و منافع مشمول مالیات به مقامات مسئول، گفته می شود. فرار مالیاتی منجر به ایجاد وجوهی شده که از نظارت دولت پنهان نگاه داشته می شود و رانت خواری یکی از مصادیق آن است و به وجوه حاصل از فرار مالیاتی، پول خاکستری اطلاق می شود.^۳

گفتار سوم: تاثیرات پولشویی در بازار اوراق بهادار

یکی از نهادهای بازار سرمایه، بازار اوراق بهادار نظیر سهام و اوراق قرضه است. بازار اوراق بهادار، هدفی بالقوه برای پولشویی محسوب می شود. به هر حال اکثر پولشویان در مرحله جایگذاری با ابزارهای پولی نظیر چک و پول نقد سرو کار دارند و عمده تلاش آنها هم در این مرحله این است که کارگزاران، معامله گران و یا صندوق ه ای سرمایه گذاری این شکل از پرداخت ها را نپذیرند. اگر چه امکان پولشویی در بورس ایران به طور مستقیم ناممکن تلقی می شود، اما در آینده بورس دارای جذابیت هایی برای پولشویی خواهد شد.^۴

^۱ وفایی پور، روح اله؛ رابطه حسابداری قضایی با سلامت اقتصاد (پولشویی)؛ فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال چهارم، شماره ۳۱، (۱۳۹۹)، تابستان ۱۳۹۹ - جلد اول - ص ۵۲.

^۲ رفیعی شمس آبادی، پریسا؛ پولشویی و اثرات آن بر روی سیستم مالی (مطالعه موردی: حوزه های مالیاتی، گمرک و بازار سرمایه)، اداره تحقیقات، کنترل ریسک و تطبیق، (۱۳۸۷) ص ۱۵

^۳ شفیع، سعیده و صبوری دیلمی، محمدحسن؛ بررسی شیوه های مبارزه با پدیده پولشویی با تأکید بر راهکارهای مالیاتی؛ فصلنامه تخصصی مالیات، دوره جدید، شماره پنجم (مسلسل ۵۳)، تابستان ۱۳۸۸، ص ۱۸

^۴ رفیعی شمس آبادی، قبلی، ص ۱۷.

سرداری و خلیل زاده در تحقیق با عنوان «نگاهی به پولشویی در بازار سرمایه نشان دادند» که اکثر بنگاه های بزرگ که بخش اعظم از حساب ها و دارایی های بازار اوراق بهادار را در اختیار دارند، ابزارهای ضد پولشویی داوطلبانه ای را به اجرا درمی آورند.^۱

گفتار چهارم: تاثیرات پولشویی در اقتصاد

پدیده پول شویی آثار سو اقتصادی بسیاری را به همراه دارد تخریب بازار مالی، افزایش فاصله های طبقاتی، فساد سیاسی، تاثیرات منفی بسیاری بر توزیع درآمد، فساد مالی - اقتصادی و به تعبیری کاستلز به بیان یک اقتصاددان، جنایتی است که عمر آن به قدمت بشر می رسد و در آثار بسیاری از مورخان می توان سابقه ی تظهير پول را در اقتصاد داخلی از گذشته های دور مشاهده کرد.^۲

۱. تخریب بازار مالی

تخریب و تضعیف بازار مالی از آثار مهم اقتصادی پول شویی به شمار می رود بدین معنا که پول شویی سبب بی ثباتی در بازار مالی می شود. عملیات پول شویی منابع زیادی از پول وارد بازار مالی می کند که قابل کنترل نیست. این حرکت های غیر قابل کنترل توسط پول شویان کارایی بازار مالی را کاهش داده و مشکلاتی را در زمینه نقدینگی و امور اجرایی به بار می آورد و با ایجاد عدم ثبات در بازار مالی اعتماد صاحبان منابع مالی ارز این بازار از بین می رود و در نتیجه سرمایه گذاری مالی و جذب منابع مالی در بازار مالی تضعیف می شود. باند بزرگ پولشویی ۵ هزار میلیارد تومانی در استان گلستان در آذر ۹۸؛ ۳۰۰ نفر در این زمینه متهم شنا سایی شدند، ۹ نفر بازداشت، ۷۸ نفر ممنوع معامله و ۱۵۳ نفر ممنوع الخروج هستند.^۳

۲- تخریب بخش خصوصی

در سال های گذشته و با ظهور مباحث مربوط به خصوصی سازی و بالا گرفتن مباحث مربوط به کم کردن دخالت بخش دولتی در اقتصاد یکی از مطالب عمده قدرت بخش خصوصی در بدست گرفتن بخش هایی از اقتصاد بود که از سیطره ی حاکمیت بخش دولتی خارج می گردید. پول شویی باعث می گردد که افرادی با ثروت های باد آورده ناشی از جرایم بزرگ به راحتی کنترل قسمتی از بخش خصوصی را در دست بگیرند و عمدتاً با ضعف در عملکرد و تلاش در راه باند بازی و اعمال جرایم و خلاف ها یسنگین مالی به پیگیری اقتصاد مظلوم بخش خصوصی ضربه ای جبران ناشدنی وارد سازند.

۳-تاثیر منفی بر توزیع درآمد

جامعه ای که فاصله ی طبقاتی فراوان آن باعث می گردد که اقتصاد نتواند عملکرد و بهینه سازی صحیحی از منابع را ارائه دهد در سیاست گذاری های اقتصادی بی شک محکوم به شکست خواهد شد. تاثیر مستقیم پول شویی بر توزیع درآمد باعث می شود که قشری روز به روز غنی تر و قشری روز به روز مفلس تر گردد.

۴- تاثیر منفی بر واردات و صادرات

^۱ سرداری، روزبه، خلیل زاده، محمد؛ نگاهی به پولشویی در بازار سرمایه، پژوهش حسابدای، (۱۳۹۴) ۱۷، ص ۸۰.

^۲ رفیعی شمس آبادی، قبلی، ص ۲۰

^۳ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1398/09/13/2152647>

داد و ستد کالاها و خدمات ممکن است به عنوان پوششی برای تطهیر پول مورد استفاده پولشویان قرار گیرد. در این مورد، معاملات و فعالیت های صادرات و واردات به طور گسترده ای در معرض خطر قرار می گیرند. برای مثال، بازرگانی، مبالغ هنگفت حاصل از عواید فعالیتهای غیر قانونی را برای خرید کالاهای بی ارزشی پرداخت می کند و سپس کالاهای مورد اشاره را با قیمت ارزانی به فروش می رساند.^۱

۵- افزایش متقاضی پول

بسیاری از تلاشهای انجام شده برای اندازه گیری حجم پولشویی در ایران و دیگر کشورها مبتنی بر روشهای پولی است و با این فرض که عاملان فعالیتهای اقتصادی غیرقانونی، ترجیح میدهند معاملات خود را با پول نقد انجام دهند، انجام شده است. بر این اساس با افزایش حجم پولشویی کشور باید شاهد افزایش نسبت اسکناس و مسکوک در جریان به کل نقدینگی باشیم.^۲

۶- نوسانات بازار ارزی

پولشویی و دیگر جرایم سازمان یافته، ممکن است به بروز تغییرات مبهم و غیرقابل توجیه در تقاضای پول منجر شود و نوسانهای شدیدی در جریانهای سرمایه، نرخ ارز، نرخ بهره و سود بانکی به وجود آورد. پولشویی، اصول و مبانی "تخصیص منابع" را در عرصه های مختلف اقتصادی دچار اختلال می سازد؛ که این مسأله آثار زیانباری در اقتصاد به وجود می آورد و بر نرخ های بهره و ارزشهای رایج اثر می گذارد.^۳

گفتار پنجم: تاثیر پولشویی بر دولت

۱. افزایش هزینه های دولت و کاهش درآمد دولت

پولشویی، موجب افزایش هزینه های بخش دولتی می شود. هزینه های مربوط به ایجاد فضای امن برای مرزهای کشور، مبارزه با قاچاق کالا، مبارزه با آثار زیانبار و تخریبی مواد مخدر، بازپروری و درمان معتادان، هزینه های دولتی مربوط به محاکم و دادگاههای رسیدگی کننده به این جرایم، جنبه های کیفی و زندانها و...، از جمله هزینه های دولتی در این زمینه محسوب می شود.^۴

۲. کاهش کنترل دولت بر سیاست های اقتصادی

در بعضی از کشورهای در حال توسعه، قدرت ناشی از این عواید غیرقانونی، اقتدار دولت را تحت شعاع قرار می دهد و در نتیجه کنترل دولت بر سیاست گذاری های اقتصادی را کاهش می دهد. در واقع، گاهی حجم زیاد دارایی های انباشته شده مبتنی بر عواید حاصل از پول شویی، بازارها یا حتی اقتصادهای کوچک را در تنگنا قرار

^۱ تجلی، سید آیت اله، مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در بانک ها، چاپ اول، انتشارات آزاد کتاب، (۱۳۹۱)، ص ۵۳
^۲ نصراللهی، زهرا؛ حکیمی، ندا بررسی روند حجم پولشویی و تأثیر آن بر مصرف در ایران: رویکرد مدل ساختاری با کاربرد نرم افزار آموس گرافیک (۱۳۸۹-۱۳۵۸)، فصلنامه اقتصاد مقداری، شماره ۴، (۱۳۹۴)، ص ۱۴۶
^۳ نصراللهی و حکیمی، قبلی، ص ۱۴۷.

^۴ صادقی، بهروز، احمد گوگردچیان و نجفعلی شهبازی، تحلیل تجربی آثار پولشویی بر رشد اقتصادی، مخارج دولت و نابرابری درآمدی در ایران، پژوهشهای راهبردی نظم و امنیت اجتماعی، شماره ۱، (۱۳۹۱)، ص ۶۷

ماهیت غیر قابل پیش بینی پول شویی همراه با کاهش کنترل دولت بر سیاست های اقتصادی دستیابی به سیاست های صحیح و کارآمد اقتصادی را با مشکل مواجه می کند!

۳. تغییر جهت سرمایه گذاری ها و خروج سرما به ما از کشور

پولشویی، باعث تغییر جهت سرمایه گذاری های دراز مدت و زیربنایی به سرمایه گذاری های کوتاه مدت در بخش های خدماتی می شود که آثار زیانباری بر اقتصاد کلان و برنامه ریزی های دراز مدت دولت دارد، زیرا سرمایه گذاری های کوتاه مدت در سطح کلان به دلیل ناپایداری و قدرت بالای خروج آن از کشور، صدمات جبران ناپذیری بر پیکره اقتصاد وارد می کند.

۴. ضعف امنیت اقتصادی

یکی از مؤلفه های امنیت اقتصادی برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی) محفوظ ماندن حقوق اشخاص از هرگونه تعدی خودسرانه است، به عبارت دیگر به رسمیت شناختن مالکیت اشخاص و تضمین اجرای قراردادها جزء اصول اولیه امنیت اقتصادی است.

گفتار ششم: تاثیر اجتماعی پولشویی

یکی از آثار منفی اجتماعی - اقتصادی پول شویی، انتقال قدرت اقتصادی از بازار، دولت و شهروندان به مجرمان و سازمانهای متخلف است. قدرت اقتصادی منتقل شده به سازمان ها و اشخاص مجرم آثار مخربی بر همه ارکان و اجزای جامعه دارد. در صورت گسترش پولشویی در جامعه و عدم مبارزه جدی با آن و افزایش قدرت پولشویان، دولت تحت کنترل آنها قرار خواهد گرفت!^۱

گفتار هفتم: آثار فرهنگی پولشویی

اشاعه فرهنگ کسب درآمدهای غیر قانونی و فعالیت های مجرمانه ضمن تأثیرات مخربی که بر جای می گذارد سبب گسترش فرهنگ دزد سالاری نیز می گردد لذا باید مراقب بود تا بخش های آسیب پذیر در برابر این خطر محافظت شوند. دزد سالاری مقوله ای است که آن را وجود فساد گسترده در میان مقامات ارشد دولتی تعریف می کنند و عموماً نیازمند حمایت همه جانبه از سوی شبکه های مشاوران، وکلا، حسابداران، همچنین همدستی با سوء استفاده از شرکت ها، شرکت های تجاری، و سایر نهادهای قانونی می باشد.^۲

گفتار هشتم: مصادیق پولشویی و تاثیر آن بر فساد اداری در رویه قضایی

بند اول: آقای علی اکبر عمارت ساز در رابطه با اتهام اخلال در نظام اقتصادی کشور از طریق اخلال در نظام پولی به تحمل بیست و پنج سال حبس و ضبط کلیه اموالی که از طریق خلاف قانون به دست آورده و انفصال

^۱ رهبر، فرهاد؛ پولشویی و آثار و پیامدهای آن، مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۲، (۱۳۸۲)، ص ۱۰۱

^۲ رهبر، قبلی، ص ۵۱

^۳ منفرد، احمدی نژاد پولشویی و سیستم مالی شامل آثار اقتصادی اجتماعی، فرهنگی، مجله توسعه صادرات، شماره ۷۸،

دائم از خدمات دولتی محکوم شده است. او همچنین در مورد اتهام پولشویی به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از پولشویی و استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم محکوم شده است.^۱

بند دوم: بهزاد فتاحی فرزند اسعد مشارکت در اخلال عمده و کلان اقتصادی کشور از نوع اخلال در نظام ارزی کشور از طریق جمع آوری غیر مجاز وجوه ریالی کلان از افراد مختلف و پیش فروش درهم امارات به آنان از محل مبادلات غیر قانونی ارزی خود بنا به اقرار متهم دست کم معادل ۶۲۲۴۷۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و مابقی همکاران جرم پولشویی در این پرونده که از حوصله این تحقیق خارج است.^۲

۵. ابعاد فساد اداری

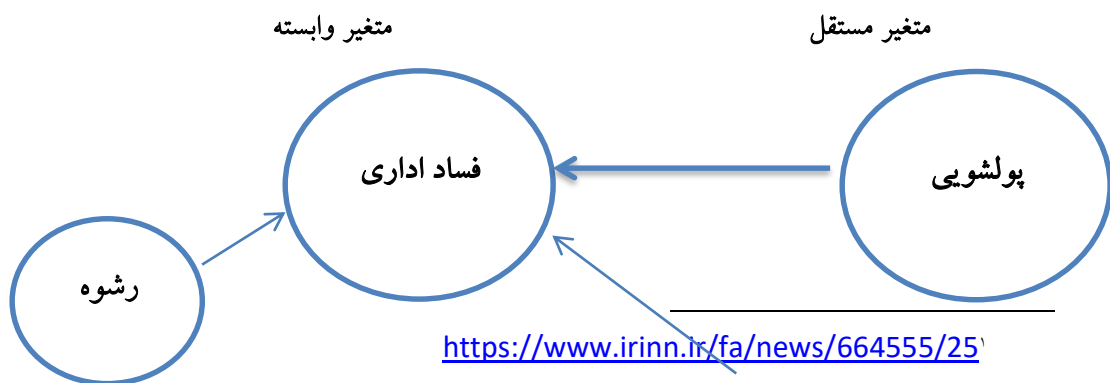
۱- رشوه: رشوه، وجهی (پول یا اشیای دیگر) است که طی یک رابطه آلوده و فاسد گرفته یا داده می شود. ۲- اختلاس: دزدیدن منابع توسط افرادی است که بر این منابع دست دارند. ۳- کلاهبرداری: جرمی اقتصادی است که در بردارنده برخی از انواع حيله گری، خدعه و فریب است. کلاهبرداری، دستکاری یا تحریف اطلاعات، واقعیت‌ها و تخصص توسط مأموران بخش عمومی است که واسطه بین سیاستمداران و شهروندان اند و به دنبال کسب منافع شخصی می باشند. ۴- اخاذی: عبارت است از به دست آوردن پول و اشیای دیگر با استفاده از اجبار، خشونت یا تهدید به استفاده از قدرت. ۵- پارتی بازی: نوعی از سوء استفاده از قدرت است که در فرایند خصوصی سازی و توزیع جانب دارانه منابع دولتی. ۶- خویشاوندسالاری: شکل ویژه‌ای از پارتی بازی است که طی آن، مدیر یک اداره اقوام و اعضای فامیل خود (همسر، برادر و خواهر، فرزند، عمو و...) را بر دیگران ترجیح می دهد.^۳

۶. اهداف تحقیق

هدف اصلی: تعیین تأثیر پولشویی بر فساد اداری می باشد.

اهداف فرعی

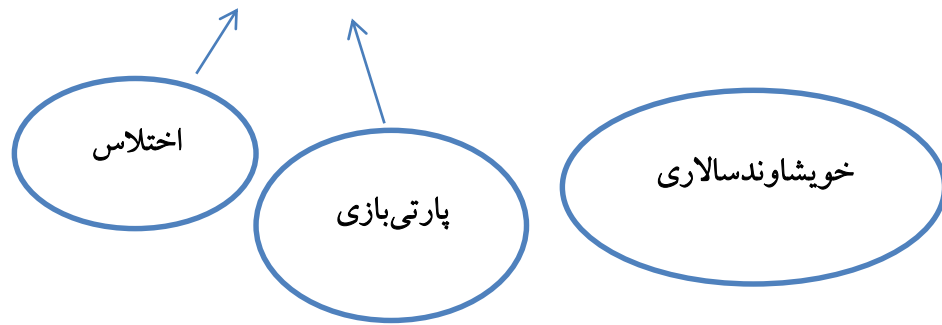
تعیین تأثیر پولشویی بر رشوه، اختلاس، پارتی بازی و به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری. چارچوب نظری و مدل مفهومی تحقیق

<https://www.irinn.ir/fa/news/664555/25>^۱

<https://www.ana.press/news/491573>^۲

^۳ وفایی پور، روح اله؛ رابطه حسابداری قضایی با سلامت اقتصاد (پولشویی)؛ فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال چهارم، شماره ۳۱، تابستان ۱۳۹۹ - جلد اول - ۵۲، (۱۳۹۹)، ص ۱۱

نمودار ۱- مدل مفهومی تحقیق (برگرفته از مبانی نظری تحقیق)

۷. فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی

پولشویی بر فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه های فرعی

۱- پولشویی بر رشوه به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

۲- پولشویی بر اختلاس به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

۳- پولشویی بر پارتی‌بازی به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

۴- پولشویی بر خویشاوندسالاری به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

۸. روش شناسی تحقیق

مطالعه حاضر برحسب هدف از نوع کاربردی، بر اساس روش اجرا توصیفی - پیمایشی و از نظر نوع داده های گردآوری شده از نوع کمی می باشد. پژوهش حاضر در مقوله مطالعات همبستگی قرار می گیرد.

۹. جامعه ی آماری، روش نمونه گیری و تعیین حجم نمونه

مجموعه‌ای از افراد یا واحدها که دارای صفتی مشترک باشد را جامعه‌ی آماری می‌نامند که محقق مایل است درباره‌ی صفت یا صفت های متغیر واحدهای آن به مطالعه بپردازد! جامعه‌ی آماری این پژوهش کلیه‌ی کارشناسان و مدیران استانداری آذربایجان غربی می‌باشد. برای انتخاب حجم نمونه آماری از جامعه آماری از جدول مورگان استفاده شده است. حجم نمونه بر اساس این جدول با توجه به اینکه تعداد کل جامعه آماری بالغ بر ۲۴۰ نفر بوده، ۱۴۸ نفر بدست آمده است. روش نمونه گیری نیز تصادفی ساده می‌باشد.

۱۰. روش و ابزار گرد آوری داده ها

^۱ نژاد ایرانی، فرهاد، فحیمی اذر، سیروس وصادق بابایی هروی؛ روش تحقیق در علوم رفتاری، دانشگاه ازاد اسلامی واحد بناب، ۱۶۷-

در این تحقیق از روش های زیر جهت گردآوری داده ها بهره گرفته شد: ۱- مطالعات کتابخانه ای ۲- مطالعات میدانی (پرسشنامه)

۱۱. روایی و پایایی ابزار گردآوری تحقیق

روایی به این معناست که ابزار اندازه گیری تا چه حد می تواند خصیصه های مورد نظر را بسنجد. برای سنجش این مفهوم روش های مختلفی از جمله؛ روایی محتوا (بررسی اجزای تشکیل دهنده یک ابزار اندازه گیری)، روایی ملاکی اندازه گیری کارآمدی یک ابزار اندازه گیری با استناد به رفتار افراد در موقعیت خاص) و روایی ساده وجود دارد.^۱

در این تحقیق از شیوه روایی ملاکی، و برای سنجش روایی، از نظرات مشاوران، کارشناسان و کارکنان سازمان مورد مطالعه استفاده شده است. پایایی درجه ای از یکسان بودن نتایج در طول زمان معین و تحت شرایط مشابه و با روش کار مشابه می باشد که با قابلیت تکرار و قابلیت تکثیر نتایج انجام می شود. ضریب پایایی عددی بین صفر تا یک می باشد که صفر نشانگر عدم وجود پایایی است و یک پایایی صد در صد را نشان می دهد. در تحقیق حاضر برای ارزیابی پایایی ابزار اندازه گیری، روش آلفای کرونباخ مناسب تشخیص داده شد. این روش بیانگر این موضوع است که تا چه حد گویه های یک متغیر معرف ابعاد آن متغیر می باشد. با توجه به آزمون آلفای کرونباخ نتایج زیر حاصل شد (جدول ۱). بنابراین چون آلفای کرونباخ برای تمامی سوالات بالای ۰/۷ می باشد، نشان دهنده پایایی بالای پرسشنامه های این تحقیق می باشد.

جدول ۱: آزمون پایایی سوالات پرسشنامه تحقیق

تعداد	آلفای کرونباخ
۴۴	۰/۸۷۵

۱۲. روش تجزیه و تحلیل داده ها

به منظور تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از پرسشنامه های جمع آوری شده از روش های آماری توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در سطح استنباطی از نرم افزار SPSS و برای آزمون فرضیه ها از آزمون کولموگورف اسمیرنف، ۲ پیرسون، رگرسیون استفاده شد.

۱۳. تجزیه و تحلیل آماری داده های تحقیق

بررسی نرمال بودن داده ها

جدول شماره ۲: نتایج آزمون نرمال بودن مربوط به متغیرهای تحقیق

^۱ روون بوسورث و گراهام سالت مارش، پولشویی، ترجمه نصرالله امیر بشیری، چاپ اول، تهران، انتشارات اداره کل آموزش نیروی انتظامی، (۱۳۷۶)، ص ۹۷

متغیرها	تعداد داده‌ها	آماره کلموگروف اسمیرنف	p- مقدار	نتیجه (نرمال/غیرنرمال بودن توزیع)
پولشویی	۱۴۸	۱/۲۸۸	۰/۲۳۹	نرمال
رشوه	۱۴۸	۱/۳۵۱	۰/۱۸۶	نرمال
اختلاس	۱۴۸	۱/۱۴۷	۰/۱۵۳	نرمال
پارتی‌بازی	۱۴۸	۱/۳۳۶	۰/۴۸۴	نرمال
حویشاوندسالاری	۱۴۸	۱/۲۴۶	۰/۲۲۰	نرمال
فساد اداری	۱۴۸	۱/۳۹۹	۰/۱۶۳	نرمال

با توجه به نتایج بدست آمده از جدول شماره ۲، در هر یک از متغیرها که سطح معنی داری (p) بدست آمده بزرگتر از سطح معناداری ۰/۰۵ می‌باشد فرض نرمال بودن داده‌ها را پذیرفته و می‌توان برای بررسی فرضیه های این متغیرها از روش های پارامتریک استفاده کرد که از آزمون ۲ پیرسون استفاده می‌شود.

۱۴. آزمون فرضیات تحقیق

آزمون فرضیه اصلی: پولشویی بر فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

جدول ۳- ضرایب تاثیر رگرسیونی فرضیه اصلی

مدل	ضرایب غیر استاندارد		t	Sig
	B	خطای استاندارد		
فساد اداری	۲/۶۶۶	۰/۱۲۶	۲۱/۲۱۲	۰/۰۰۰
پولشویی	۰/۲۴۵	۰/۰۳۵	۰/۳۷۹	۰/۰۰۰

ضریب بتای ۰/۳۷۹ نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر فساد اداری می‌شود. سطح معنی داری برای متغیر پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر فساد اداری به مقدار (۰/۳۷۹) انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. به موجب این آزمون، $R=0.379$ و $sig=0.000$ می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که پولشویی بر فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی ۱:

پولشویی بر رشوه به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

جدول ۴- ضرایب تاثیر رگرسیونی فرضیه فرعی اول

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	t	Sig
	B	خطای استاندارد	Beta(ضریب بتا)		سطح معنی داری
رشوه	۲/۶۷۹	۰/۱۲۰		۲۲/۳۶۰	۰/۰۰۰
پولشویی	۰/۲۴۳	۰/۰۳۴	۰/۳۷۹	۷/۲۰۵	۰/۰۰۰

ضریب بتای ۰/۳۷۹ نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر رشوه می‌شود. سطح معنی داری برای متغیر هزینه پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر رشوه به مقدار (۰/۳۷۹) انحراف استاندارد افزایش می‌یابد.

تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. به موجب این آزمون $R=0.379$, $sig=0.000$ می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که پولشویی بر رشوه به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی ۲:

پولشویی بر اختلاس به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

جدول ۵- ضرایب تاثیر رگرسیونی فرضیه فرعی دوم

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	t	sig
	B	خطای استاندارد	Beta(ضریب بتا)		سطح معنی داری
اختلاس	۲/۵۱۴	۰/۱۳۰		۱۹/۲۹۶	۰/۰۰۰
پولشویی	۰/۳۲۰	۰/۰۳۸	۰/۳۹۰	۷/۸۹۱	۰/۰۰۰

ضریب بتای ۰/۳۹۰ نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر اختلاس می‌شود. سطح معنی داری برای متغیر پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است؛ یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر اختلاس به مقدار (۰/۳۹۰) انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. به موجب این آزمون $R=0.390$, $sig=0.000$ می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که پولشویی بر اختلاس به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی ۳:

پولشویی بر پارتی‌بازی به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

جدول ۶- ضرایب تاثیر رگرسیونی فرضیه فرعی سوم

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	t	sig
	B	خطای استاندارد	Beta(ضریب بتا)		سطح معنی داری
پارتی‌بازی	۲/۷۰۱	۰/۱۵۶		۱۷/۳۶۱	۰/۰۰۰
پولشویی	۰/۲۳۹	۰/۰۴۵	۰/۲۸۴	۵/۳۴۷	۰/۰۰۰

ضریب بتای ۰/۲۸۴ نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر پارتی‌بازی می‌شود. سطح معنی‌داری برای متغیر پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی‌دار است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر پارتی‌بازی به مقدار (۰/۲۸۴) انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد.

به موجب این آزمون $R=0.284$, $sig=0.000$ می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که پولشویی بر پارتی‌بازی به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

فرضیه فرعی ۴:

پولشویی بر خویشاوندسالاری به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

جدول ۷- ضرایب تاثیر رگرسیونی فرضیه فرعی چهارم

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد	t	sig
	B	خطای استاندارد	Beta(ضریب بتا)		سطح معنی داری
خویشاوندسالاری	۲/۶۰۱	۰/۱۴۵		۱۷/۳۶۱	۰/۰۰۰
پولشویی	۰/۲۳۹	۰/۰۴۵	۰/۳۱۱	۵/۳۴۷	۰/۰۰۰

ضریب بتای ۰/۳۱۱ نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر خویشاوندسالاری می‌شود. سطح معنی‌داری برای متغیر پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی‌دار است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر خویشاوندسالاری به مقدار (۰/۳۱۱) انحراف استاندارد افزایش می‌یابد. تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می‌باشد. به موجب این آزمون $R=0.311$, $sig=0.000$ می‌باشد. همانگونه که ملاحظه می‌شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد بنابراین نتیجه گرفته می‌شود که پولشویی بر خویشاوندسالاری به عنوان یکی از ابعاد فساد اداری تاثیر معناداری دارد.

۱۵. نتیجه گیری در راستای نتایج آزمون فرضیه های تحقیق

در آزمون فرضیه اصلی تحقیق؛

ضریب بتای ۰/۳۷۹ نشان می دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی باعث تغییر در متغیر فساد اداری می شود. سطح معنی داری برای متغیر پولشویی (۰/۰۰۰) در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در متغیر پولشویی، میزان متغیر فساد اداری به مقدار (۰/۳۷۹) انحراف استاندارد افزایش می یابد. تاثیر این متغیر مثبت و مستقیم می باشد. به موجب این آزمون $R=0.379$ $sig=0.000$ می باشد. همانگونه که ملاحظه می شود سطح معناداری (sig) کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد. بنابراین نتیجه گرفته می شود که پولشویی بر فساد اداری تاثیر معنادار و مثبت دارد. نتیجه این فرضیه با نتایج تحقیق اوزیلی (۲۰۱۶) در یک راستا می باشد.

نتیجه‌گیری:

عدم برخورد قاطع و بدون تبعیض نهادهای نظارتی با مرتکبان فساد مالی و اداری، عدم وجود مراجع مشخص و بی طرف جهت رسیدگی به شکایت های مردمی از واحدهای دولتی، عدم برخورد قانونی با رشوه و سوء استفاده از موقعیت اداری از طرف نهادهای نظارتی بر دستگاههای اداری، عدم نظارت بر حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین، عدم استقرار نظام میزان تضییع حقوق و تامین خسارت وارده به ارباب رجوع و عدم سیستم کنترل و نظارت بر کارکرد مدیران ارشد ادارات از عوامل افزایش پول شویی و بروز فساد در نظام اداری می باشد.

همچنین کاهش سطح اخلاق و وجدان کاری در سطح جامعه و ادارات، عدم حساسیت جامعه نسبت به ترویج معیارهای اخلاقی، عمل به احکام و موازین دین مبین اسلام، رشوه خواری، اختلاس و حمایت از کارکنان خطاکار، عدم توجه به نظراسلام درخصوص شایسته سالاری بجای خویشاوندسالاری، تقویت باورهای اخلاقی و معنوی و تاکید بر کرامت انسانها، توجیه شرعی مسئولان و مدیران بزرگترین سرمایه برای مقابله و برخورد جدی با مصادیق فساد اداری در جلوگیری از فساد اداری می باشد.

نامناسب بودن شرایط کاری (نداشتن امنیت شغلی)، روابط خویشاوندی و آشنایی کارکنان با ارباب رجوع، تفسیرسلیقه‌ای قوانین و مقررات اداری، تناقض و ابهام در قوانین و مقررات اداری، عدم تنبیهات قانونی برای مرتکبین فساد اداری، نادیده گرفتن قوانین و مقررات مربوط به شغل خود از طرف کارمند دولت نقش مهمی در افزایش فساد اداری دارند. بنابراین به نظر می رسد تصویب قوانین کارآمد و راهگشا و برقراری امنیت شغلی در جلوگیری از بروز فساد اداری تأثیر دارد.

۱۶. پیشنهاد های کاربردی تحقیق

- پیشنهاد می شود نهادهای بالادستی ترتیباتی را اتخاذ کنند که مکانیزم‌های مشارکت مردم در فرایند مبارزه با پولشویی فراهم شوند.
- به منظور به کارگیری و اجرایی کردن مبارزه با پولشویی توصیه می شود میزان تعامل بخش های حاکمیتی، دولتی، خصوصی، بین الملل، مردم نهاد مشخص و معین شوند.
- مقابله و برخورد جدی با مصادیق پولشویی و فساد اداری.
- افزایش پاسخگویی دستگاهها در مقابل مردم، نهادهای مدنی و نهادهای نظارتی قانونی.
- توجه به موقعیت اقتصادی، فرهنگی، ویژگی های فردی و سازمانی، و کیفیت و کمیت قوانین و مقررات، به عنوان مهم ترین عوامل در فساد اداری.
- افزایش حقوق بخش دولتی، شفافیت اطلاعات؛ پاسخگویی می‌توانند در کنترل و جلوگیری از فساد اداری مؤثر باشند.
- افزایش آگاهی و آموزش مستمر مردم در خصوص تحکیم فرهنگ نظام اخلاقیات در سازمان ها و افشاء اعمال غیرقانونی ادارات به مراجع ذیصلاح نقش مهمی در وضعیت سلامت اداری دارد و منابع فساد را کاهش می دهد.
- ایجاد سیستم اطلاع رسانی به موقع به مردم و آشناکردن آنها با قوانین، نظارت بر اعمال و رویه مدیران فضای مناسبی برای کاهش فساد اداری فراهم می آورد.

- عوامل بروز فساد اداری، باندبازی و سوء استفاده مقام های مافوق اداری در حیطه کاری، عدم وجود شفافیت لازم در امور اداری و عدم ثبات در مدیریت و ضعف مدیران در بکارگیری نیروهای کارآمد که اصل شایستگی و تخصص و تواناییهای مدیران را دربرمی گیرد، باعث کاهش انگیزه کاری کارمندان شده و منابع فساد را افزایش می دهد. بنابراین به نظر می رسد، ایجاد اصلاحات نهادی در مدیریت مقابله با فساد و سالم سازی نظام اداری در جلوگیری از فساد اداری تأثیر دارد
- اجرا و پیاده سازی افزایش حقوق و متناسب کردن میزان پرداختی کارکنان با سطح تورم، توزیع عادلانه منابع و مشارکت بخش خصوصی منابع فساد را کاهش می دهد.
- افزایش سطح دستمزد کارمندان دولت بخصوص کارمندان رده بالای سازمان ها که دارای امضای طلایی می باشند
- رفع نقایص قانونی و وضع قوانین لازم و کارآمد برای مبارزه با پولشویی و فساد اداری.
- بکارگیری سیاست کیفری موفق متأثر از تجارب کشورهای موفق در مبارزه با فساد
- ایجاد و تاسیس سازمان هایی، با کادرهای مجرب و آموزش دیده جهت پیشگیری از جرم و مبارزه با مفاسد اقتصادی و بویژه پولشویی.
- ایجاد اپوزسیون ناقد و صحیح اندیش در کشور می تواند در جلوگیری از فساد اداری و و پولشویی و ارتقای سلامت نظام اداری بسیار مؤثر باشد...

۱۷. محدودیت های تحقیق

- محدودیت منابع داخلی و خارجی در زمینه تحقیق.
- عدم همکاری برخی از پاسخ دهندگان به پرسشنامه های تحقیق در فرایند جمع آوری داده های لازم.

۱۸. فهرست منابع

الف: منابع فارسی

- بلالی، محمد و فرامرزی، مهدی؛ نقش فرهنگ سازمانی در پیشگیری از بروز فساد اداری. مجله تدبیر، (۱۳۸۳)، شماره ۱۶۰.
- بلک، برنا؛ کیفی شناسی؛ ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی؛ تهران: نشر علمی و فرهنگی مجد، (۱۳۷۲).
- تجلی، سید آیت اله، مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم در بانک ها، چاپ اول، انتشارات آزاد کتاب، (۱۳۹۱).
- حبیبی، نادر؛ فساد اداری، چاپ اول. تهران: نشر وثقی، (۱۳۷۵).
- دادخدایی، لیلا؛ فساد مالی - اداری و سیاست مقابله با آن با تکیه بر کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد. چاپ اول تهران: نشر میزان، (۱۳۹۰).
- دانایی فرد، حسن؛ چالشهای مدیریت دولتی در ایران، چاپ دهم. تهران: انتشارات سمت، (۱۳۹۵).
- ذاکر صالحی، غلام رضا؛ راهبرد های مبارزه با فساد اداری، چاپ دوم. تهران: انتشارات جنگل، (۱۳۹۱).
- رفیعی شمس آبادی، پریسا، پولشویی و اثرات آن بر روی سیستم مالی (مطالعه موردی: حوزه های مالیاتی، گمرک و بازار سرمایه)، اداره تحقیقات، کنترل ریسک و تطبیق، (۱۳۸۷).
- رفیعی شمس آبادی، پریسا؛ پولشویی و اثرات آن بر روی سیستم مالی (مطالعه موردی: حوزه های مالیاتی، گمرک و بازار سرمایه)، اداره تحقیقات، کنترل ریسک و تطبیق، (۱۳۸۷).
- روون بوسورث و گراهام سالت مارش، پولشویی، ترجمه نصرالله امیر بشیری، چاپ اول، تهران، انتشارات اداره کل آموزش نیروی انتظامی، (۱۳۷۶).
- رهبی، فرهاد و همکاران؛ باز شناسی عارضه فساد مالی، چاپ اول، تهران: نشر جهاد دانشگاهی تهران، دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران، (۱۳۸۱).
- رهبی، فرهاد؛ پولشویی و آثار و پیامدهای آن، مجله تحقیقات اقتصادی، شماره ۲، (۱۳۸۲).
- ژاک بوریکان بزهکاری سازمان یافته در حقوق کیفری فرانسه، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابرند آبادی، مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، شماره ۲۲-۲۱، (۱۳۷۷).
- سرداری، روزبه، خلیل زاده، محمد؛ نگاهی به پولشویی در بازار سرمایه، پژوهش حسابداری، ۱۷، ۹۲-۸۰، (۱۳۹۴).
- صادقی، بهروز، احمد گوگردچیان و نجفعلی شهبازی، تحلیل تجربی آثار پولشویی بر رشد اقتصادی، مخارج دولت و نابرابری درآمدی در ایران، پژوهشهای راهبردی نظم و امنیت اجتماعی، شماره ۱، (۱۳۹۱).
- قلی پور، رحمت الله؛ نقش دولت در حکمرانی خوب، پایان نامه دکتری؛ تهران، دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه علام طباطبایی، (۱۳۸۳).
- معدنی، جواد، حسین پور، داود، تدوین الگوی مبارزه با پولشویی با استفاده از رویکرد خط مشی گذاری، فصل نامه علمی مطالعات راهبردی سیاست گذاری عمومی، دوره ۹. شماره ۳۰. بهار (۱۳۹۸).
- منفرد، احمدی نژاد پولشویی و سیستم مالی شامل آثار اقتصادی اجتماعی، فرهنگی، مجله توسعه صادرات، شماره ۷۸، (۱۳۸۸).
- موسوی مقدم، محمد، پولشویی، چاپ دوم، قم، انتشارات دادگستری کل استان قم معاونت آموزشی، (۱۳۸۶).

نژاد ایرانی، فرهاد، فخریمی اذر، سیروس وصادق بابایی هروی؛ روش تحقیق در علوم رفتاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب، ۱۶۷-۱۶۵، (۱۳۹۱).

نصرالهی، زهرا؛ حکیمی، ندا بررسی روند حجم پولشویی و تأثیر آن بر مصرف در ایران: رویکرد مدل ساختاری با کاربرد نرم افزار آموس گرافیک (۱۳۸۹-۱۳۵۸)، فصلنامه اقتصاد مقداری، شماره ۴، (۱۳۹۴).

وفایی پور، روح اله؛ رابطه حسابداری قضایی با سلامت اقتصاد (پولشویی)؛ فصلنامه رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری، سال چهارم، شماره ۳۱، تابستان ۱۳۹۹ - جلد اول - ۵۲، (۱۳۹۹).

یاری فرد، رسول و نوریان، سارا؛ فساد مالی و پولشویی، چهارمین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت اقتصاد و حسابداری، ۱۹ تیر ۱۳۹۵، برلین، آلمان، (۱۳۹۵).

شفیعی، سعیده و صبوری دیلمی، محمدحسن؛ بررسی شیوه های مبارزه با پدیده پولشویی با تأکید بر راهکارهای مالیاتی؛ فصلنامه تخصصی مالیات، دوره جدید، شماره پنجم (مسلسل ۵۳)، تابستان ۱۳۸۸.

<https://www.irinn.ir/fa/news/664555/25>

<https://www.ana.press/news/491573>

<https://www.tasnimnews.com/fa/news/1398/09/13/2152647>

Mullin, R. *Managing the outsourced enterprise*. Journal of Business Strategy: 17 (4), ۱۱۵-۲۱۱, ۲۰۰۵.

Pour Vali, Behrouz. *Investigating the Factors Affecting the Prevention of Violation of Employees Employed in the Administrative System*. Master's thesis at Allameh Tabataba'i University. Pp. 11-37, 2008.

Rahanandeh pourlangarodi, Rafi. *Outsourcing strategy*. Master's thesis. Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabatabai University, Tehra: pp. 10-24, ۲۰۱۳.

Salari, Mohammad. *Factors Influencing Private Investment in Construction of Sports Places in Kerman*. Master's thesis of Urmia University, Faculty of Physical Education and Sport Sciences: p. 11-36, 2012.

Sanniei, sahar. *Explaining the Concept of Economic and Political Corruption in a Development-Driven Society*. The Journal of Research for Nations, Period 2: No. 15, pp. 10- 24, 2016.

Sarvari, akram. *The Effect of Organizational Structure on the Successful Implementation of Outsourcing Strategy from the Experts' Point of View in the Municipality of Tehran's 7th District*. Master's thesis. Faculty of Humanities, Payame Noor University, Tehran: pp. 10-72, 2016.

Thierry Gerber , *Mony Laundering Ottawa : National Library of Canada = Bibliothèque nationale du Canada*, 1996 .

Tizfahm, Maryam. *Relationship between outsourcing government services and health promotion of the administrative system (case study: executive offices of Bonab city)*. Master's thesis, Faculty of Humanities, Payame Noor University, Tehran: p. 44-۶۰, ۲۰۱۲.

Zahedi, Sadat. *Investigating Factors Affecting Corruption Reduction (Case Study: Tehran Municipality)*. Management of Organizational Culture, Seventh Year: No. 20, pp. 60-82, 2009.